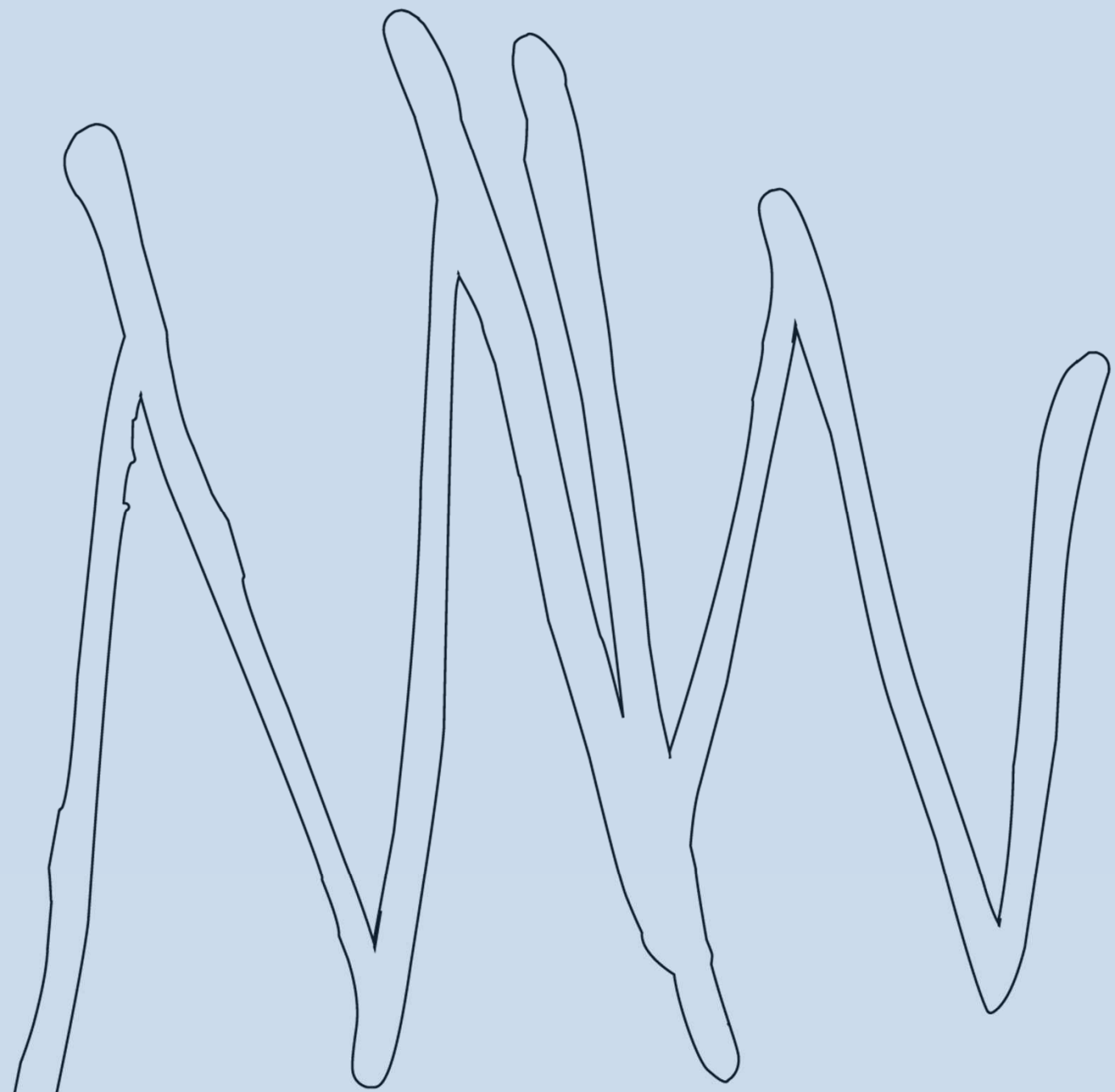

Beleidsplan 2022-2026

MONUMENTENWACHT

de vier provinciën F D F O

de kracht van de wacht: samen sterk!

HISTORIE LEVEND HOUDEN

CHECKT

ADVISEERT

HERSTELT

Inhoud

- 4 woord vooraf
- 6 wie wij zijn
- 12 waar we nu staan
- 20 waar we naartoe gaan

Colofon

“Wisseling van de wacht.”

woord vooraf

“Na ruim twintig jaar nam Afke Draijer in het najaar van 2021 afscheid als directeur van de provinciale Monumentenwachten Drenthe, Fryslân, Flevoland en Overijssel, de Groene en Archeologische Monumentenwacht en Monumenten Advies Oost.

Afke bracht in al die jaren inhoudelijke groei binnen haar Monumentenwachten in Noord en Oost (Drenthe en Fryslân) en Overijssel | Flevoland. Stevige Monumentenwachten en een apart adviesbureau: vaak vooroplopend bij het inzetten van de modernste Inspectie-technieken en de uitrol van technisch specialismen, plus het nieuw leven blazen in de groene en archeologische Monumentenwacht.

En dat was nodig, want het erfgoedveld en de professie van (bouwkundige) inspecties is in die jaren veranderd: de digitalisering zette in en het behouden van monumenten ging van controlerend en beoordelend, naar adviserend aan de voorkant, direct aan de erfgoedeigenaar.

Ook is in de samenwerking tussen Monumentenwacht Noord en Oost (Drenthe en Fryslân) en Monumentenwacht Overijssel | Flevoland per 1 januari 2022 een volgende stap gezet: Vanaf dit jaar gaan de wachten verder vanuit één sterke moederorganisatie Stichting Monumentenwacht De Vier Provinciën Drenthe, Flevoland, Fryslân en Overijssel.

Daar staan we nu: een inhoudelijk stevige Monumentenwacht, klaar om de positie in het erfgoedveld te bevestigen als dé deskundige, onafhankelijke spil voor de erfgoedeigenaar.

De wacht als helpdesk.

De wacht als graadmeter voor behoefte en beleid.

En de wacht als specialist in alle gebieden die bij erfgoedbehoud horen.”

Eefje van Duin

Directeur-bestuurder

CHECKT

ADVISEERT

HERSTELT

wie wij zijn

Missie

*“Erfgoed (gebouwd, groen en archeologisch)
voor de toekomst behouden!”*

Erfgoed vertelt het verhaal van ons verleden, van onze plekken, van wie we zijn en waar we staan. Van waaruit we voortbewegen.

De monumenten verdienen door hun bijzondere status extra aandacht. Eigenaren komen en gaan, maar de monumenten zijn voor de eeuwigheid.

Toch zijn het de eigenaren die (tijdelijk) verantwoordelijk zijn voor het behoud van ons erfgoed. Behoud begint bij hun trots en hun zorg.

Erfgoedeigenaren hebben de schone taak om hun bijzondere panden, objecten, groen of archeologisch erfgoed te koesteren, verzorgen en levend te houden. Zij zijn aan zet om hun waardevolle erfgoed goed door de tijd heen te brengen.

De Monumentenwacht ondersteunt hen daarbij: met krachtig vakmanschap in herstel en met specifieke deskundigheid in advies!

We onderscheiden ons daarin door onze persoonlijke benadering (vertrouwd gezicht), onafhankelijke status, expertise en ervaring.

De Monumentenwacht is er dan ook om de eigenaren generaties lang te helpen hun monumenten voor de toekomst te behouden!

Dat doen we al bijna 50 jaar, zonder winst oogmerk, met alle kennis en kunde die we in huis hebben!

“Met respect voor het verleden en met oog op de toekomst!”

Al bijna 50 jaar is de Monumentenwacht er om ú te ontzorgen bij de instandhouding van uw prachtige panden, interieurs, groen en archeologisch erfgoed.

Met grote kennis van de regionale eigenheid, ervaring en (onafhankelijke) deskundigheid begeleiden de monumentenwachters bij onderhoud en verduurzaming van rijksmonumenten en zetten deze kennis ook in voor provinciale of gemeentelijke monumenten en overig erfgoed als karakteristieke of beeldbepalende panden en in panden gelegen in een beschermd stads- of dorpsgezicht.

De wachters inspecteren, constateren, adviseren, rapporteren, monitoren en voeren klein (nood)herstel uit. Inspecties worden uitgevoerd met de modernste technieken: drones, endoscopen en warmtecamera's.

Vanuit de visie dat structurele periodieke inspecties en klein herstel, groot leed (achterstalligheid) voorkomt.

Het inspectiewerk van de Monumentenwacht voor rijksmonumenten wordt dan ook ondersteund door de provincies, zodat onze ervaring en deskundigheid voor deze eigenaren tegen een gesubsidieerd tarief beschikbaar is.

Naast de Monumentenwachters verzorgen onze adviseurs de 'plus' op het reguliere werk en werken dan ook van onder hetzelfde dak uit een personele unie met de Monumentenwachten samen. Denk hierbij aan energieadviezen, het begroten van de onderhoudskosten, begeleiding bij het aanvragen van subsidies, aan- of verkoopkeuringen, hulp bij organiseren van de uitvoering en bouwbegeleiding.

Kortom, de Monumentenwacht is hét fundament onder de monumentenzorg: de schakel tussen eigenaar(behoefte), instandhoudingsopgave, de uitvoering en het erfgoedbeleid.

"Historie levend houden!"

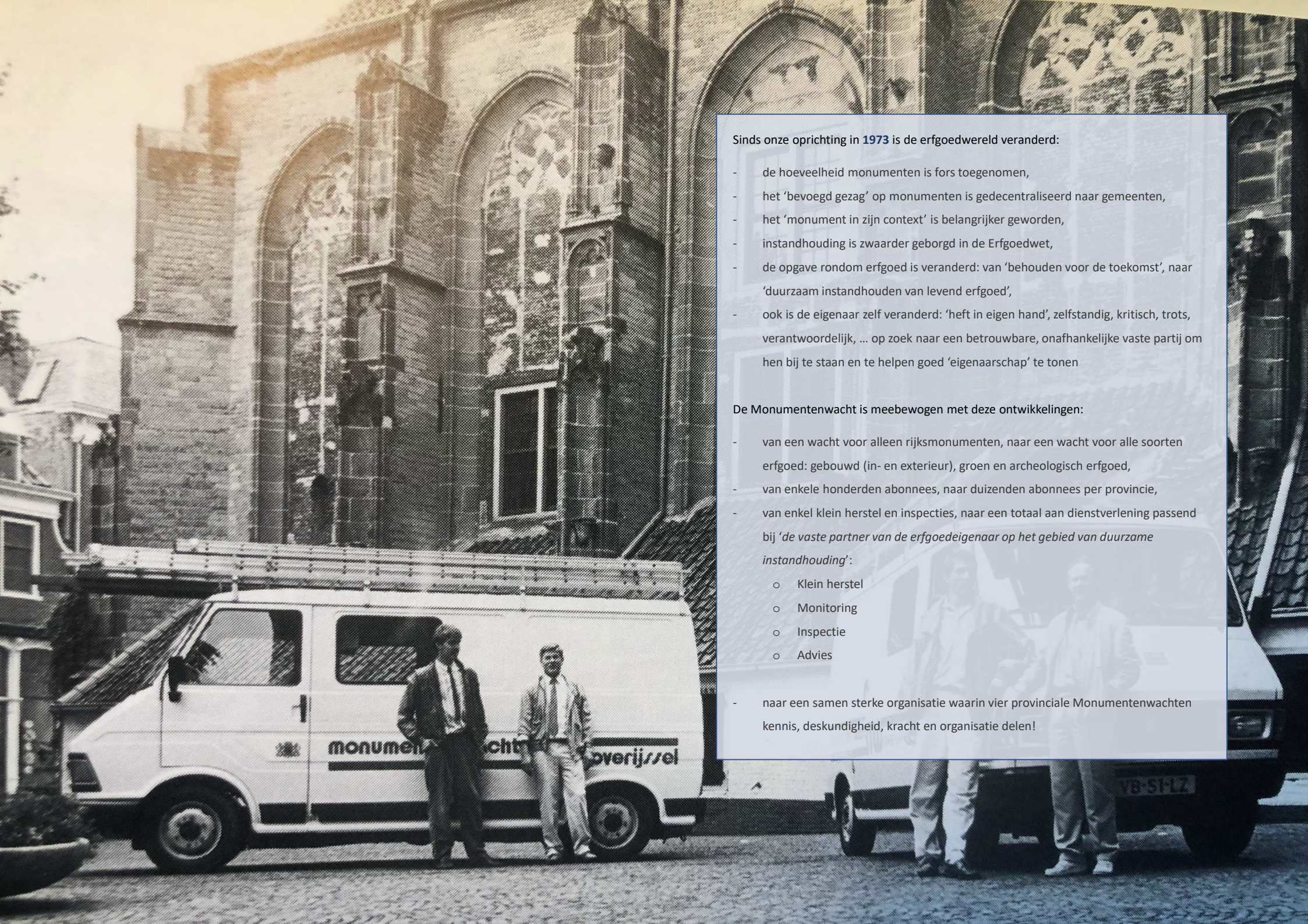

CHECKT

ADVISEERT

HERSTELT

waar we staan

Sinds onze oprichting in **1973** is de erfgoedwereld veranderd:

- de hoeveelheid monumenten is fors toegenomen,
- het 'bevoegd gezag' op monumenten is gedecentraliseerd naar gemeenten,
- het 'monument in zijn context' is belangrijker geworden,
- instandhouding is zwaarder geborgd in de Erfgoedwet,
- de opgave rondom erfgoed is veranderd: van 'behouden voor de toekomst', naar 'duurzaam instandhouden van levend erfgoed',
- ook is de eigenaar zelf veranderd: 'heft in eigen hand', zelfstandig, kritisch, trots, verantwoordelijk, ... op zoek naar een betrouwbare, onafhankelijke vaste partij om hen bij te staan en te helpen goed 'eigenaarschap' te tonen

De Monumentenwacht is meebewogen met deze ontwikkelingen:

- van een wacht voor alleen rijksmonumenten, naar een wacht voor alle soorten erfgoed: gebouwd (in- en exterieur), groen en archeologisch erfgoed,
- van enkele honderden abonnees, naar duizenden abonnees per provincie,
- van enkel klein herstel en inspecties, naar een totaal aan dienstverlening passend bij '*de vaste partner van de erfgoedeigenaar op het gebied van duurzame instandhouding*':
  - o Klein herstel
  - o Monitoring
  - o Inspectie
  - o Advies
- naar een samen sterke organisatie waarin vier provinciale Monumentenwachten kennis, deskundigheid, kracht en organisatie delen!

Visie

“De Monumentenwacht als vaste, betrouwbare, onafhankelijke en deskundige partner van de erfgoedeigenaar! Met enorme kennis en jarenlange ervaring op het gebied van duurzame instandhouding.”

De komende jaren willen we de positie van onze Monumentenwacht versterken als dé vaste partner voor de erfgoedeigenaar en -beheerder. Op het gebied van instandhouding én duurzame doorontwikkeling.

We gaan ons nog meer richten op de eigenaar-behoefte, naast de monument-behoefte, en ook onze dienstverlening daarop gaan inrichten.

Dit betekent optimaliseren van de (interne en dan vooral de dienstverlenende) processen, afgebakende heldere producten en een diepere gelaagdheid in de dienstverlening voor nog meer maatwerk en ontzorging van de eigenaar.

Zo is het onze ambitie om ook het brede erfgoedveld als partner op het gebied van monumentenzorg te verbinden aan onze organisatie.

De kennis die we hebben van deze monument- en eigenaar-behoefte zetten we daarnaast graag in om beleidsmatig en bestuurlijk een gesprekspartner te zijn op regionaal, provinciaal en rijksniveau.

“De Monumentenwacht is er om eigenaren, gebruikers en beheerders van erfgoed te helpen bij de sober en doelmatige duurzame instandhouding van hun pand, interieur, groen of archeologisch erfgoed.”

STATUTAIRE DOELSTELLING

Het faciliteren en ondersteunen van activiteiten ten aanzien van het voorkomen van het verval van gebouwde, groene en archeologische monumenten door het nemen en bevorderen van preventieve maatregelen gericht op duurzame instandhouding van deze monumenten, onder meer door:

- het doen uitvoeren van regelmatige inspecties van een zo groot mogelijk aantal monumenten en het eventueel verrichten van kleine herstelwerkzaamheden,
- het periodiek doen monitoren van de staat van onderhoud van zoveel mogelijk monumenten,
- het onafhankelijk doen adviseren van eigenaren, gebruikers en beheerders van monumenten, onder andere op het gebied van nieuwe (innovatieve) ontwikkelingen,
- het gevraagd en ongevraagd uitbrengen van adviezen van algemene aard aan het provinciaal bestuur en aan derden, alsmede leveren van bijdragen aan de voorbereiding en uitvoering van het provinciaal monumentenbeleid in de regio's Flevoland, Drenthe, Fryslân en Overijssel,
- het voorzorgen van publiciteit en 'public relations' met betrekking tot de Monumentenwachten in de hiervoor genoemde provincies.

CHECKT

ADVISEERT

HERSTELT

waar we naartoe gaan

Strategie

“Met respect voor het verleden en met oog op de toekomst!”

In beleidsperiode 2022 – 2026 gaan we werken aan vier speerpunten:

Zichtbaarheid van de Monumentenwacht

Een belangrijke opgave voor de Monumentenwachten de komende jaren is de positie in het (provinciaal) erfgoedveld te consolideren en te versterken. We zullen dan ook gaan werken aan de zichtbaarheid en naamsbekendheid van onze Monumentenwacht.

In ons ‘strategisch communicatieplan’ werken we onder andere de volgende activiteiten verder uit:

- Relaties consequent onderhouden met alle belangrijke spelers in ons landelijk , provinciaal en lokaal (erfgoed)veld.
- Actief als organisatie ook deze relaties informeren over de diensten van de Monumentenwacht, erfgoedactualiteiten in onze provincies en bijvoorbeeld subsidies middels onder andere een digitale nieuwsbrief.
- Actiever onze abonnees informeren en ondersteunen middels een digitale nieuwsbrief, directe mailing, een brief-op-de-mat en diverse bijeenkomsten (bijvoorbeeld gekoppeld aan de jubilea van de Monumentenwachten).
- Periodieke (steekproefsgewijze) tevredenheidsonderzoeken uitvoeren onder onze abonnees om optimaal voeling te houden met de behoefte van de eigenaar en extra inzet plegen op nazorg en opvolging.

Dienstverlening verbreden en verdiepen

De 'vaste partner' zijn van de erfgoedeigenaren en – beheerders op het gebied duurzame instandhouding van hun pand of terrein, vraagt om optimale ontzorging vanaf het eerste contact (helpdesk) en structurele ondersteuning van de abonnees.

Om daarin ook goed duidelijk te maken wat onze rol is ten opzichte van eigenaar, maar ook ten opzichte van stakeholders, het erfgoedveld en de overige (commerciële) partijen in ons veld, is het belang onze diensten en producten in een overzicht te specificeren. Dit is van waarde om een heldere lijn aan te brengen in de gesubsidieerde taken en de 'plus' op ons werk vanuit ontzorging van de eigenaren of (participeren) in overige projecten. Hiervoor gaan wij de komende jaren:

- Onze helpdesk zo inrichten dat we met ons hele team van de vertrouwde regionale Monumentenwachters, specialisten op het gebied van bijvoorbeeld duurzaamheid of molens, agrarisch erfgoed, kerken of interieurs en adviseurs onze erfgoedeigenaren en –beheerders kunnen ondersteunen = naast de eigenaren en beheerders staan vanuit deskundigheid en vertrouwen!
- Onze specialisten meer verbinden en versterken vanuit de moederorganisatie in het werkgebied binnen de vier provinciën: onderhoud, verduurzaming, interieur, groen, archeologie, maar ook per categorie: woonhuizen, boerderijen, molens, kerken, landgoederen / buitenplaatsen, ...
- Heldere gelaagdheid van dienstverlening en producten inzichtelijk maken en ook de organisatie daarop inrichten.
- De aanvullende dienstverlening weer als 'plus op het reguliere Monumentenwachterwerk' zien en zo ook positioneren, zodat dit helder is voor alle abonnees (en externen) en vanuit deze heldere positie verder door ontwikkelen (o.a. verdiepen vakgebieden als herbestemming en bouwhistorie).

- Door ontwikkelen van de Groene en Archeologische Monumentenwacht en nadere uitrol van de monitoring -> stevige positie in het veld: bekend en erkend!
- Door ontwikkelen van de kennis op het gebied van verduurzaming van monumenten: opleiden van de adviseurs (bouwfysica, (grof) installaties, energieprestatie en monumentwaarden) en inrichten van nieuwe software.
- De waarde van verfijnd monitoren (ter plaatse) meer benadrukken!

Data-analyses en verbinding met beleid

De Monumentenwacht bestaat al bijna vijftig jaar en een groot deel van de erfgoed-eigenaren of beheerders is abonnee. Er is geen andere organisatie in Nederland met zoveel kennis op het gebied van de behoefte van de erfgoedeigenaar. Analyse van deze kennis en data beschikbaar binnen de Monumentenwachten kan een grote bijdrage leveren aan beleidsontwikkeling.

Dat vraagt wel om verdere digitalisering van de werkprocessen intern, zoals een verdere ontwikkeling van de power app (inspectie- en monitoring- software) om data-analyses te vergemakkelijken. Andere voorbeelden van datagebruik en – analyse bij de Monumentenwacht:

- De eerste resultaten van vijf jaar monitoren gebruiken in gesprekken met overheden (extern) en om te leren waar de mogelijke behoefte ligt van eigenaren die we nog niet kennen (geen abonnee) (intern).
- Data analyseren en trends signaleren en jaarlijks (gekoppeld aan het jaarverslag) middels factsheets publiek delen.
- Deze verslagen ook gebruiken als middelen om het gesprek over de positie en toekomst van de Monumentenwacht aan te gaan (bijvoorbeeld in de belangenbehartiging richting verkiezingen).

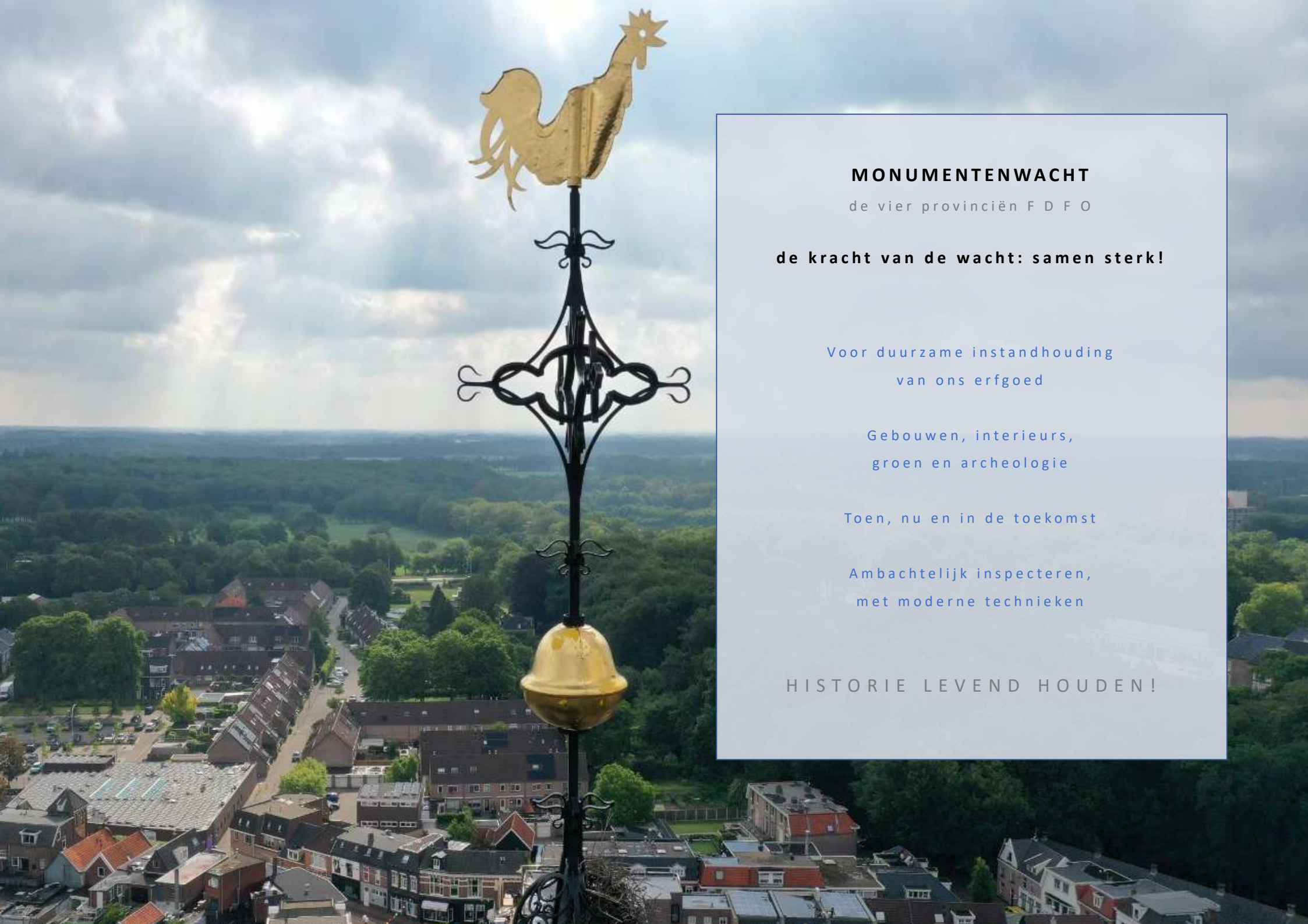
Optimaliseren interne processen

Het is nu, na de fusie en in de doorontwikkeling van de dienstverlening naar onze erfgoedeigenaren en -beheerders, dé kans om onze interne processen zo in te richten dat we vanuit onze kwaliteit, onze kracht, efficiënt en zichtbaar ons werk kunnen doen. In een taal die past bij onze eigenaren en vanuit de unieke kennis die wij in huis hebben.

Dat betekent aandacht voor de volgende bedrijfsvoeringsprocessen:

- ICT: het door ontwikkelen van onze inspectieapp en koppelen aan het inspectiehandboek als database (efficiëntie en meer eenduidigheid in kwaliteit eindproduct) -> met de tablet inspecteren.
- Financiële administratie: vanwege de fusie stroomlijnen, inrichten als een projectorganisatie (met kostenplaatsing) en bevoegdheden beter organiseren.
- Afspraken maken over de wijze van communiceren met de abonnees: vastleggen contactgegevens, momenten en vragen in dossier-software, opvolging contactmomenten, opvolgtermijnen en tevredenheidsonderzoeken.
- Personeelszaken, als: een personeelsreglement, actuele functiebeschrijvingen en model arbeidsovereenkomsten.
- Afstemmen inhoudelijke kwaliteit van onze producten en dienstverlening onderling.
- Zuinig zijn op onze mensen: hen de ruimte bieden om kennis op te doen, ambities na te jagen en levensloopbestendig te werken (tenslotte is het een fysiek belastend beroep), maar ook plek bieden aan nieuwe instroom en hen in aanraking brengen met het vak (door bijvoorbeeld het bieden van stage- en afstudeerplaatsen) -> expertise en innovatie borgen.

Eén en ander is nader uitgewerkt in het 'strategisch communicatieplan', 'uitvoeringsplan optimalisering bedrijfsvoeringsprocessen' en in ons 'bedrijfsopleidingsplan'.

MONUMENTENWACHT

de vier provinciën F D F O

de kracht van de wacht: samen sterk!

Voor duurzame instandhouding
van ons erfgoed

Gebouwen, interieurs,
groen en archeologie

Toen, nu en in de toekomst

Ambachtelijk inspecteren,
met moderne technieken

HISTORIE LEVEND HOUDEN!

Aanvullende documenten

- Uitvoeringsplan optimaliseren bedrijfsvoeringsprocessen
- Strategisch communicatieplan
- Integraal huisvestingsplan
- Bedrijfsopleidingsplan
- Activiteitenplanning

Alle aanvullende documenten hebben met een looptijd van 2022 – 2023 waarna deze zullen worden geactualiseerd.

Meer weten? Neem contact met ons op!

Colofon

Monumentenwacht Drenthe

Pieterbergweg 26
9431 CB Westerbork
www.monumentenwachtdrenthe.nl
info@monumentenwachtdrenthe.nl
0591 371 652

Monumentenwacht Flevoland

Heinoseweg 6a
7722 JP Dalfsen
www.monumentenwachtflevoland.nl
info@monumentenwachtflevoland.nl
038 460 32 37

Monumentenwacht Fryslân

Emmakade NZ 59
8921 AG Leeuwarden
www.monumentenwachtfryslan.nl
info@monumentenwachtfryslan.nl
058 215 73 65

Monumentenwacht Overijssel

Heinoseweg 6a
7722 JP Dalfsen
www.monumentenwachtoverijssel.nl
info@monumentenwachtoverijssel.nl
038 460 32 37

Groene en Archeologische Monumentenwacht

Heinoseweg 6a
7722 JP Dalfsen
www.groenemonumentenwacht.nl
info@groenemonumentenwacht.nl
038 460 29 30

Monumenten Advies Oost

Heinoseweg 6a
7722 JP Dalfsen
www.monumentenadvies-oost.nl
info@monumentenadvies-oost.nl
038 460 29 30

Lid van:

MonumentenwachtNL

